

Logboek informatieproces coalitievorming Hilvarenbeek 2026-2030

Dit logboek is een doorlopend document voor informateur Tanja Klip en adviseur Frits Slootmans. Het logboek bevat alle essentiële informatie over de inhoud en het verloop van het proces en verslagen van alle gevoerde gesprekken met de drie fracties uit de gemeenteraad tijdens de informatiefase.

De eerste gesprekken houden we met de drie fracties afzonderlijk. Op basis van deze gesprekken komt er wellicht een vervolgesprek per fractie.

Na de fractie gesprekken organiseren we groeps gesprekken met meerdere fracties tegelijk om te kijken welke samenwerkingsmogelijkheden/coalities mogelijk zijn.

Gesprekonderwerpen voor de eerste gesprekken per fractie

Vorming van het college nu, is de basis voor over 4 jaar. Willen partijen nog aanvullingen bespreken bovenop de duiding van maandag 23 maart 2026? Zoals verdere interpretatie van de verkiezingsuitslag, eventuele lessen van 4 jaar geleden?

1. Allereerst aangeven dat de gesprekken volgens goed gebruik vertrouwelijk zijn. Binnen de raadsfractie is het toegestaan om uitsluitend in hoofdlijnen aan te geven dat het goede gesprekken zijn. We spreken af om met burgerraadsliden en anderen niet over de gevoerde gesprekken te praten. Om te voorkomen dat bepaalde informatie uitlekt wat schadelijk kan zijn voor het vervolg. Die verantwoordelijkheid ligt nadrukkelijk bij de fractievoorzitters en hun secondanten. Zorgvuldigheid en vertrouwen in elkaar, daar gaat het om;
2. We kiezen voor mediastilte. In overleg afspreken of we tussentijds verslag doen of aan het einde van het informatieproces. Komen er bij fracties tussentijds vragen uit de media, dan verwijzen naar Frits Slootmans om in overleg met de informateur af te stemmen. Korte kernboodschap kan zijn: *'We doen geen mededelingen tijdens de lopende gesprekken om recht te doen aan het proces, dat we zorgvuldig in alle vertrouwelijkheid voeren. Deze mededeling geldt namens alle politieke partijen.'*
Het is partijen toegestaan om een sociaal media bericht uit te doen, dat er gesprekken gevoerd worden zonder daarbij iets over de inhoud van de gesprekken te schrijven. Dus meer procesmatig en dat in hoofdlijnen.
3. We maken geen uitgebreid of woordelijk verslag. We maken een afsprakenlijst plus! Waarin we de hoofdlijnen en belangrijkste fractie standpunten vastleggen, die bepalend en nodig zijn voor het eindverslag van de informateur. Als het nodig is doen we aan eind van het gesprek een terugkoppeling. We gaan geen teksten over de mail versturen;
4. Bij het eventuele vervolgesprek checken we of we goed begrepen hebben wat de fractie heeft bedoeld en of dat correct is verwoord in de afsprakenlijst plus;
5. Welke vormen van samenwerking zien partijen voor zich? Anders geformuleerd: welke bestuursvorm achten partijen passend of gewenst, een raadsbreed akkoord of een meerderheidscollege?
6. Wat zijn belangrijke speerpunten voor partijen?
7. Zijn er belangrijke breekpunten voor partijen en zo ja, welke?

8. Over welke punten zien jullie overeenkomsten met andere partijen of zijn jullie het volledig met elkaar eens?
9. Zien jullie, wel of geen sterke, verschillen met andere partijen? En als het kleine verschillen zijn, vinden jullie die dan overbrugbaar?
10. Welke grote onderwerpen willen jullie als partij in elk geval gerealiseerd hebben over 4 jaar?
11. Wat willen jullie nog toevoegen aan dit eerste gesprek?

Gesprekonderwerpen voor de tweede gesprekken per fractie

1. Leestijd verslag eerste gesprek. Verslag op papier overhandigen en na lezen innemen;
2. Noteren wat moet worden aangepast op het verslag;
3. Gelegenheid geven om sowieso aanvullingen op te nemen die bij nader inzien wenselijk zijn;
4. Laat partijen een definitieve voorkeur geven voor welke coalitie/bestuursvorm;
5. Laat partijen echte pijnpunten aangeven die belemmerend zijn voor toekomstige samenwerking en hoe zij die pijnpunten voor het komende formatieproces gaan oplossen;
6. Willen de partijen na de individuele gesprekken afzonderlijke tweepartij gesprekken of gelijk met de drie fracties;
7. Als gelijk voor driefractie gesprekken wordt gekozen, dan de VVD en CDA opleggen eerst met elkaar te praten over de persoonlijke verhoudingen;
8. Welke programmatische punten willen de partijen al in het eindverslag informatieproces opnemen;
9. Laat partijen aangeven hoe de samenstelling van het college wordt met hoeveel fulltime - of parttime wethouders;
10. Als vervolg op 9 laten aangeven hoe ze aankijken tegen verantwoordelijkheid op basis van partijgrootte;
11. Laat partijen aangeven hoe ze aan kijken tegen rolvastheid, rolzuiverheid van gemeenteraad en college en hoe ze dat in de praktijk zelf bewaken;
12. Willen de partijen het informatieverslag bespreken in een officiële raadsvergadering en daarover debatteren. Dan ook naar datum vragen;
13. Meedelen dat jij (Tanja) als informateur bij de aanbieding van het informatieverslag aan de gemeenteraad een voorstel op de agenda plaatst om een formateur aan te stellen te benoemen;

Gespreksonderwerpen voor de gesprekken met twee fracties

1. Welkom en uitleg bedoeling van het gesprek.
2. Benoemen en toelichten van onuitgesproken zaken/kwesties uit de vorige bestuurs-, raadsperiode en hoe gaan jullie elkaar daarop vertrouwen geven voor de komende vier jaar?
3. Welke toekomstige samenwerkingen (bestuursvorm) zien jullie in diverse constellaties, waar gaat jullie voorkeur naar uit, waar liggen de kansen en wat zijn mogelijke valkuilen?
4. Wat zijn in hoofdlijnen (niet) inhoudelijke breekpunten?
5. Wat verder ter tafel komt.

Woensdag 1 april 2026 eerste gesprek door informateur Tanja Klip en adviseur Frits Sloomans met HOI Werkt, Martijne van Dijk en Jelle van den Corput

Na de voorstelronde gingen we inhoudelijk aan de slag. Hieronder volgt puntsgewijs wat HOI Werkt heeft gezegd, waarvoor ze staan en wat hun wensen zijn. Daarbij realiseert HOI Werkt zich nadrukkelijk dat niet alles in vervulling kan gaan. Zij gaan met open houding de gesprekken in en zijn bereid om afspraken te maken en compromissen te sluiten in het belang van de Hilvarenbeekse samenleving. En vooral om de lokale politiek meer vertrouwen te geven. Dat vindt de partij nodig!

1. Martijne zegt dat ze de fractievoorzitters van VVD en CDA had uitgenodigd om een concert van haar bij te wonen in Metz in Frankrijk. Daaraan heeft Cathy Noordergraaf gevolg gegeven. Zij benadrukt dat het geen politiek overleg was buiten het informatieproces om. Geen parallel proces. Puur representatief en elkaar beter leren kennen, ook buiten de overleggen in het gemeentehuis om.
2. De informateur start het gesprek met wat afspraken/verwachtingen voor de verkenningsfase. Er wordt verzocht om niet in te gaan op vragen vanuit de media, de eigen communicatie naar achterban te beperken en geen parallel proces te doorlopen wat het verkenningsproces kan ondermijnen. HOI Werkt stemt hiermee in, waarbij wel wordt aangegeven dat de eigen fractie op de hoogte gehouden moet kunnen worden over de gesprekken en ontwikkelingen.
3. HOI Werkt heeft een voorkeur voor een raadsbreed akkoord, waarvoor meerdere varianten mogelijk zijn. Zij vindt het de moeite waard hier goed onderzoek naar te doen. Samen met VVD en CDA willen we de breedst gedragen besluiten nemen. HOI Werkt ziet liever geen strak coalitieakkoord. Met een brede samenwerking bereiken we veel meer en voelen inwoners zich beter vertegenwoordigd. Het is een nieuwe manier van politiek bedrijven, waar rolvastheid en onderling vertrouwen belangrijk zijn. Daarom wil HOI Werkt zoeken naar overeenkomsten.
4. HOI Werkt zegt dat het raadsbrede akkoord voor haar geen doel is, maar een middel om te komen tot de besluiten met het meeste draagvlak. HOI Werkt vindt dat de kwaliteit van de politiek en het openbaar bestuur boven de partijen moet staan. Dat geldt ook voor het college.
5. HOI Werkt vindt wel dat partijen zich, ook als ze onderdeel zijn van een coalitie, moeten kunnen profileren op basis van eigen partij standpunten. Het uitgangspunt voor samenwerking moet altijd zijn "Samen" en nooit op basis van alleen HOI standpunten.
6. HOI Werkt had na de verkiezingen van 2022 moeite met de framing dat zij niet samen wilde werken door hun absolute meerderheid in de gemeenteraad. Terwijl HOI Werkt altijd voorstander is geweest van (raadsbrede) samenwerking. Het ging toen meer over de personen dan over de inhoud. HOI Werkt wilde over dat laatste eerst praten. Ook over hun opvatting dat de invulling van het college later via een door de drie partijen gedragen selectieprocedure tot stand zou kunnen komen. Deze eis ging in 2022 voor VVD en CDA te ver.
7. HOI Werkt geeft alle steun aan een college dat uit drie partijen bestaat met eensgezindheid over de inhoud van het coalitieakkoord, dat later de vertaalslag krijgt in een collegeprogramma. De kaders wil HOI Werkt met VVD en CDA opstellen. Het is belangrijk om bij de start van de gesprekken met VVD en CDA helder te hebben dat het raadsakkoord van 2018 niet het enige uitgangspunt, of de enige mogelijke vorm van raadsbrede samenwerking is.
8. Als er een samenwerking komt op basis van een raadsbreed programma, kan dat verschillende vormen aannemen. Dat kan ook met een college zijn waarin wethouders door twee partijen zijn afgevaardigd. HOI Werkt gaat graag deze zoektocht aan op basis van

- gemeenschappelijke uitgangspunten. Voorkeur is met drie partijen, maar als het niet anders kan, dan ook op die basis met twee partijen.
9. Voor HOI Werkt is een raadsbrede samenwerking echter geen breekpunt. Als andere partijen dit niet ondersteunen, staan zij ook open voor een 'traditionele' samenwerking in coalitievorm. Als er wordt gekozen voor een raadsbrede samenwerking, moeten alle partijen dat ondersteunen.
  10. Wat HOI Werkt meerdere keren zei tijdens deze eerste consultatie is, dat zij altijd uit zijn op samenwerking. Ook in de afgelopen periode met negen zetels heeft HOI Werkt de samenwerking gezocht. Daarom ging, gaat en wil HOI Werkt meegaan met voorstellen van VVD en CDA als die goed onderbouwd en beargumenteerd zijn.
  11. HOI Werkt wil geen dichtgetimmerd coalitieakkoord. Voor het nieuw te vormen college van b en w en eventuele oppositie moet er voldoende ruimte zijn om met betere voorstellen te komen dan waar het coalitieakkoord van uitgaat. Hoewel de gemeenteraad op hoofdlijnen het beleid moet uitzetten, zien we in een gemeente als Hilvarenbeek dat partijen door inwoners ook vaak over hele concrete zaken worden aangesproken. Er moet dan ook ruimte zijn om ook die onderwerpen in de politiek aandacht te geven.
  12. Bij de komende onderhandelingen moet er voldoende ruimte zijn, dat raadsfracties bepaalde partij standpunten kunnen verwezenlijken. Wat partijen echt willen en vinden dat moet. Dan moet de bereidheid er zijn om elkaar daarbij te helpen en elkaar iets te gunnen. Daarbij speelt altijd mee dat partijen het aan de achterban kunnen uitleggen en instemming verkrijgen. Partijen moeten zich niet bekneld voelen.
  13. Als HOI Werkt onderdeel gaat uitmaken van een 'traditionele coalitie', staat zij als coalitiepartij open voor goede plannen vanuit de samenleving en oppositiepartij. Hier moet in goed overleg ruimte voor zijn.
  14. Kijkend naar de vorige zittingsperiode (2022-2026) heeft HOI Werkt destijds gekozen voor een sollicitatieprocedure voor de wethouders kandidaten. HOI Werkt heeft hiermee geprobeerd kwaliteit voorop te zetten en als bijkomend voordeel zorgden wethouders van buiten de partij voor extra dualisme in periode met een absolute meerderheid. Het was niet zo dat deze wethouders binnen de partij ter verantwoording werden geroepen. Integendeel de wethouders werden gevraagd om uit te leggen waarom ze bepaalde voorstellen hebben gedaan en besluiten hebben genomen. Hier werd met een kritische blik van de raadsfractie naar gekeken en geluisterd en ook aangemoedigd om hierover in contact te treden met de andere partijen. HOI Werkt heeft hierin altijd gestreefd naar een duale manier van samenwerken. HOI Werkt vindt het jammer dat in de vorige periode deze objectieve manier van werken vaak onjuist is geframed. HOI Werkt is juist tegenstander van machtspolitiek.
  15. Bij HOI Werkt staat transparantie hoog in het vaandel met open vizier naar buiten gericht. Daarom vindt HOI Werkt het ook belangrijk dat in het (in)formatieproces openbare bijeenkomsten worden gepland om inwoners mee te nemen in de stappen die zijn gezet en de proces dat volgt. Dit om te voorkomen dat er, zonder inzicht en toelichting, ineens een coalitie achter het gordijn vandaan komt.
  16. Een echte coalitie met een oppositie in de raad is voor HOI Werkt geen breekpunt. Ook niet als zou HOI Werkt zelf in de oppositie terecht komen.
  17. HOI Werkt kiest voor de meest beste en realistische coalitie en wil met de andere partijen het beste uit de drie verkiezings-/partijprogramma's realiseren. Om dat te bereiken moet de wil van alle parten aanwezig en zichtbaar zijn. Ook bestuurlijk.
  18. HOI Werkt ziet veel overeenkomsten met de programma's van VVD en CDA. Daarbij ziet HOI Werkt mogelijkheden waarbij iedereen met elkaar kan samenwerken. Dit in de sfeer dat het in dergelijke processen altijd gaat om geven en nemen. In dit verband is HOI Werkt voorstander van het betrekken van inwoners en organisaties bij het maken van plannen en het bevorderen van burgerinitiatieven.

19. HOI Werkt is voorstander van krachtige, moedige bestuurders/wethouders. Mag uit de eigen partijen zijn, maar hoeft niet per se.
20. Rolvastheid en rolzuiverheid is voor HOI Werkt een vereiste dat naar buiten toe altijd uit te leggen moet zijn. Een professioneel-zakelijke en gezonde manier van samenwerken met wederzijds vertrouwen tussen gemeenteraad en college van b en w is voor HOI Werkt het uitgangspunt. Hierbij realiserend dat er grote uitdagingen in aantocht zijn. Daarom is lange termijn politiek op dit moment zeer belangrijk. Daar is HOI Werkt zich van bewust.
21. Er liggen momenteel twee externe adviezen vanuit de samenleving om bij de formatie te betrekken. HOI Werkt is het met de verkenner/informateur eens dat deze tijdens deze informatiefase nog niet opportuun zijn, aangezien nu nog enkel wordt gesproken over de samenwerkingsvorm. Dat kan eventueel later wel het geval zijn bij het formatieproces in de aanloop naar een coalitie- of raadsakkoord.

Woensdag 8 april 2026 eerste gesprek door informateur Tanja Klip en adviseur Frits Sloomans met het CDA Cathy Noordergraaf en Jan van de Wouw

We hebben aan het begin van ons gesprek afgesproken dat we vasthouden aan de vooraf geformuleerde vertrouwelijkheid. Ook dat we deze vertrouwelijkheid binnen de partij eventueel herzien als we de tweede fase ingaan.

Verder hieronder een puntsgewijze opsomming van de belangrijkste punten uit het eerste gesprek.

1. CDA is heel duidelijk welke bestuursvorm hun voorkeur heeft, namelijk een “raadsbrede coalitie”. De partij ziet in de programma’s van VVD en HOI Werkt voor 90 procent grote eensgezindheid. Daarom vindt het CDA een hoofdlijnenakkoord een goede basis met daarbij voor 10 procent vrije kwesties. Hier is de samenleving het meeste en beste mee gebaat. Als kleine partij wil het CDA zich hiervoor zo goed mogelijk in zetten.
2. Het akkoord moet geen slap aftreksel worden van de programmatische uitgangspunten. Schuiven hierin is niet zo erg. Veel risico’s zijn er volgens het CDA niet. We moeten elkaar de ruimte geven in de ongeveer 10 procent vrije kwesties. Dat is een proces van geven en nemen. Elkaar wat gunnen. En als het niet helemaal goed is, dan laat de Hilvarenbeekse samenleving zich wel horen. Het CDA hoopt dat de VVD en HOI Werkt op dezelfde met deze opvatting meegaan.
3. Het CDA geeft wel aan dat er volledig vertrouwen met en onder elkaar moet zijn. Daar is wel een gesprek voor nodig.
4. Het vorige raadsbrede akkoord 2018-2022 is gepasseerd station. Dit was min of meer door HOI Werkt opgedrongen en heeft het CDA geaccepteerd. Helaas achteraf onvoldoende uitgesproken. Die politieke constellatie wil niemand meer. Daarom moeten we nu alert zijn op een dichtgetimmerd akkoord. Want HOI Werkt wilde bij de start van de coalitie 2022-2026 uitsluitend wethouders op afstand. Voor het CDA is dat nu geen optie als integrale oplossing. Een partij mag dat overigens wel voor zich zelf doen. Uiteindelijk ging dat in die bestuursperiode fout en leidde dat na 2 ½ jaar tot een breuk. CDA nam toen het initiatief om aan te sluiten met een eigen wethouder en een addendum op het collegeprogramma met acceptatie van HOI Werkt. Met het positieve gevolg van veel meer coalitie overleg.
5. Niet een dichtgetimmerd programma met een aantal thema’s zoals woningbouw, landbouw en mobiliteit. Het CDA ziet op dit punt inhoudelijk het beste de samenwerking met de VVD. Beiden kiezen voor lange termijnplanning en oplossingen. HOI Werkt is volgens het CDA veel meer voor de korte termijn. CDA staat voor een daadkrachtig college voor 2026-2030.
6. Altijd met drie fulltime wethouders. Parttime wethouders werkt in de praktijk niet. Drie is voldoende voor Hilvarenbeek. De vertaling van de zwaarte per wethouder vertaalt zich in de portefeuillevreiding.
7. Als een raadsbrede coalitie niet lukt, dan stelt het CDA vast, dat er dan een nieuwe situatie ontstaat, waarop ze nu niet vooruit wil lopen.
8. Het CDA heeft er vertrouwen in dat het onderlinge vertrouwen met een deel van de VVD is op te lossen in een nieuwe start in de komende bestuursperiode. Wel met een goed gesprek voorafgaand. Het CDA zegt dat er een functioneel vertrouwen moet zijn.
9. Een raadsbrede coalitie. Als er een hobbel is, vindt het CDA niet dat de burgemeester daar een rol in moet spelen. Dat moeten en kunnen partijen onderling oplossen.
10. Voor het CDA zijn er geen echte breekpunten. Op sommige punten moeten we wel met elkaar debatteren. Dat komt in het formatieproces aan de orde. Zo is de vluchtelingen problematiek een behoorlijk verschilpunt met de VVD. Het CDA houdt vast aan de spreidingswet, terwijl dat voor de VVD niet zo is. Spreidingswet laat het CDA niet los! Terwijl de VVD de randen opzoekt.

Het CDA wil graag de landelijke en provinciale wetgeving volgen en daar niets extra aan toevoegen.

11. Wat betreft het vorige punt vergelijkt het CDA een beleidsmatig opvattingsverschil met de VVD op het thema duurzaamheid.
12. Zelfstandige gemeente: Het CDA houdt vast aan krachtige kleine kernen. Samen met kleinere gemeenten. Niet aansluiten bij een grote stad zoals Tilburg. Dan tel je niet meer mee. Binnen Hart van Brabant zijn genoeg voorbeelden dat kleinere gemeente samen sterk zijn, zoals bij de jeugdzorg. Slim samenwerken is het uitgangspunt voor het CDA. Het gaat te ver hierover nu al iets op de te nemen in het coalitieakkoord. Het CDA wil de komende vier jaar wel de herindeling agenderen binnen de coalitie. Raadsbreed bespreken.

Maandag 13 april 2026 tweede gesprek door informateur Tanja Klip en adviseur Frits Sloomans met het CDA Cathy Noordergraaf en Jan van de Wouw

Aan het begin van dit gesprek hebben we het verslag van het eerste gesprek ter lezing voorgelegd. We hebben zelf aangegeven dat het vorige raadsbrede akkoord 2018-2022 moet zijn. Is daarmee aangepast.

Bedoeld is dat het CDA programmatisch dichter bij de VVD zit dan bij HOI Werkt.

Ook wordt opgemerkt dat de VVD meer overlaat aan zelf beslissen vanuit hun ik-gedachte. Dat komt door hun bestuurscultuur. Het CDA gaat uit van samenwerken.

1. Het CDA vindt niet dat gespreksverslagen openbaar moeten worden. Wel het eindverslag van de informateur waarin de context van de individuele gesprekken worden vertaald.
2. CDA kiest voor raadsbrede coalitie met z'n drieën. Als de keuze op twee partijen valt, dan volgen er andere keuzes. Vooraf aan de raadsbrede coalitie wil het CDA nog steeds een goed gesprek met de VVD. In dat verband wordt teruggekeken op het duidingsgesprek op de maandag na de verkiezingen. De informateur zegt dat bij de VVD hetzelfde ongemak leeft wat betreft de relationele sfeer en dat de VVD daarom met het CDA in gesprek gaat.
3. Een raadsbrede coalitie betekent voor het CDA een raadsbreed akkoord. De informateur zegt dat zij contact heeft met de griffier van de gemeente Velzen die veel kan vertellen over de do's en dont's van een raadsbreed akkoord. Speerpunt daarbij is vooral het benoemen van verschilpunten en het afspreken en vastleggen van spelregels. Het CDA noemt in dat verband wederom de vrije kwesties.
4. De informateur geeft aan nooit een advies te geven tegen rijks- en provinciale wet- en regelgeving.
5. Het CDA vindt dat HOI Werkt nagenoeg elk onderwerp aangrijpt voor een uitgebreide volksraadpleging. Participatiebreed! Het CDA is geen voorstander van zo'n uitgebreide aanpak, is wel voor een adequate, vooraf goed doordachte participatie. Dit vindt de partij een belangrijk punt voor de vervolgesprekken. Er bestaat voor het CDA een verschil of de politiek iets voor de samenleving doet, zoals de VVD voorstaat of dat de politiek kiest voor samen met de samenleving, waarvoor het CDA kiest. In dat verband constateert het CDA dat HOI Werkt vooral in Hilvarenbeek actief is en het CDA in alle kernen.
6. CDA kiest voor een daadkrachtig college waarbij duidelijk en zichtbaar moet zijn hoe het procedureel verloopt met voorstellen. College en gemeenteraad moeten elkaar hierbij niet in de weg zitten. Geen dubbeltrajecten!
7. CDA is absoluut voorstander om het eindverslag te bespreken in een officiële raadsvergadering en daarover te debatteren.
8. CDA wil drie fulltime wethouders. Wat hen betreft uit de eigen partij.
9. Desgevraagd antwoordt het CDA om naast de behandeling in de raad van het eindverslag ook een voorstel te agenderen voor een formateur. Zij zijn voor een formateur als procesbewaker, daarbij geeft de informateur aan dat de drie fracties zelf veel kunnen doen. Procesbewaker is een wens, omdat de vorige keer de sturing ontbrak.
10. Voor het CDA mag het vervolg van de persoonlijke fractiegesprekken direct overgaan in gesprekken met drie fracties samen en ziet hiervoor graag een beredeneerd voorstel met een agenda tegemoet.

Maandag 13 april 2026 eerste gesprek door informateur Tanja Klip en adviseur Frits Slootmans met de VVD Wil Vennix en Rens Schapendonk

De informateur vertelt aan het begin van het gesprek dat tijdens de informatiefase de gesprekken zeer vertrouwelijk zijn en dat er een mediastilte geldt. Dit zoals eerder ook gecommuniceerd via de mail.

Hieronder een puntsgewijze verslaglegging in hoofdlijnen.

1. Voor de VVD mogen de gespreksverslagen openbaar zijn.
2. De partij heeft een sterke voorkeur voor een meerderheidscollege. Een raadsakkoord kan ook, maar heeft voor de VVD minder slagkracht, dat is de ervaring van 8 jaar geleden. Een meerderheidscollege is slagvaardiger, doordat duidelijke doelstellingen worden gesteld, die door coalitiefracties en college samen worden gedeeld. College en raad zitten hierbij op één lijn. Ieder heeft zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. Er is geen grote afstand tussen beide bestuursorganen. We zien in de verkiezingsuitslag een duidelijk signaal dat de kiezer bijstelling van het beleid wil. Dat vraagt duidelijke keuzes. De ervaring in 2018-2022 raadsbreed is niet positief. Raad en college stonden ver van elkaar af. Bij een meerderheidscollege vindt de VVD een goede oppositie belangrijk voor het democratisch proces.
3. Door de verkiezingsuitslag moeten zaken nu anders lopen dan vier jaar geleden. Dit als gevolg van de drie zetels winst van de VVD en de twee verliezende partijen HOI Werkt (-2) en CDA (-1).
4. Wat betreft een raadsbrede coalitie zegt de informateur dat zij contact heeft met de griffier van de gemeente Velzen, die daar succesvolle ervaring mee heeft. Vooral op het punt dat moet vastliggen waar partijen het niet met elkaar eens zijn en wat de spelregels zijn. Er moet sprake zijn van rolvastheid en rolzuiverheid van gemeenteraad en college van b en w.
5. VVD spreekt geen veto uit over een raadsbrede coalitie. Wel dat hun sterke voorkeur uitgaat naar een meerderheidscollege. Een traditionele coalitie.
6. VVD ervaart veel inhoudelijke verschillen met HOI Werkt. Dit is onder meer tot uiting gekomen bij de vaststelling van de Omgevingsvisie. CDA en VVD hebben daar gezamenlijk amendementen op ingediend, die door HOI Werkt zijn afgewezen. VVD heeft uiteindelijk tegen de Omgevingsvisie gestemd, het CDA voor.
7. Ondernemers in de gemeente ervaren dat zij onvoldoende meetellen bij de gemeente. Zij voelen zich achtergesteld constateert de VVD.
8. In het duidingsdebat heeft de VVD vragen van de andere partijen beantwoord, maar zelf geen vragen gesteld. Achteraf leeft bij de partij wel de vraag wat de lijsttrekker namens het CDA bedoelde met dat wij 'in de campagne de randjes opgezocht hebben' en 'hebben geframed'. Desgevraagd zijn er geen voorbeelden gegeven, we zijn wel benieuwd wat hiermee bedoeld werd, want mogelijk beïnvloedt dit de formatiegesprekken. De VVD benadrukt dat ze hoopt dat de verhoudingen in de raad goed en werkbaar blijven en niet negatief worden beïnvloed door gebeurtenissen of gedrag tijdens de formatie. Dat is een opdracht aan allen, ook aan de VVD zelf. Om deze reden wil de VVD graag deze week nog een gesprek met het CDA. De eerste contacten zijn al gelegd. De informateur zegt dat het CDA ook graag vooraf wil praten.
9. De VVD kiest voor een college met drie fulltime wethouders. Zij stelt dat parttime wethouders eigenlijk niet bestaan. Wethouders functioneren niet van 9 tot 5.

10. Programmatisch liggen VVD en CDA het dichtste bij elkaar constateert de VVD. Wat betreft de vluchtelingen problematiek en het standpunt daarover voorziet de VVD dat daar uit te komen is. De VVD volgt de Spreidingswet en wil er positief aan bijdragen om er samen uit te komen.
11. Over duurzaamheid vindt de VVD dat zij daar met het CDA niet al te veel verschillen. Beiden hebben het standpunt om niet te overdrijven met de aanpak. De VVD heeft aan dit onderwerp dit keer ook ruim aandacht besteed in haar verkiezingsprogramma.
12. Als CDA en HOI Werkt onverhoopt een coalitie zouden gaan vormen, dan worden het volgens de VVD vier lastige en vervelende jaren. Zo'n coalitie doet geen recht aan de verkiezingsuitslag. Daarom stelt de VVD alles in het werk om als partij positie te pakken.
13. VVD kiest er voor om na de informatiefase een procesbegeleider aan te stellen voor het formatieproces. De VVD kiest een wethouder uit eigen gelederen. Verder moeten alle partijen zelf bepalen hoe ze een wethouder willen aanstellen. De verdeling van portefeuilles vindt plaats in het formatieproces.
14. VVD vindt dat HOI Werkt op diverse onderwerpen, vanuit haar absolute meerderheid, ideologisch gedreven standpunten heeft ingenomen en die stevig heeft aangezet. In de verkiezingen zijn die verschilpunten tussen partijen ook duidelijk gemaakt en die verschillen bepaalden de verkiezingsuitslag in het voordeel van de VVD.
15. Speerpunten voor de VVD zijn onder meer woningbouw, actieve grondpolitiek, ruimte voor ondernemen op korte en lange termijn en verbeteren dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Meer speerpunten komen aan bod tijdens het formatieproces. De VVD hoopt substantiële stappen te zetten op de gebieden woningbouw, bedrijventerreinen, organisatie/dienstverlening/inhuur en regeldrukvermindering (met name rondom groen).
16. Breekpunten: Als VVD kunnen we natuurlijk niet alles binnen halen, maar het is wel een vereiste dat er op een aantal belangrijke onderwerpen echt een bijstelling van het beleid gaat plaatsvinden. Anders doet dat geen recht aan het duidelijke signaal van de kiezers. Daar hoort ook een aanpassing van sommige regels in de Omgevingsvisie bij. Als dat niet bespreekbaar is, wordt naar onze mening geen recht gedaan aan de verkiezingsuitslag.
17. Eensgezindheid ziet de VVD bij alle partijen dat er gebouwd moet worden, dat de gemeente zelfstandig moet kunnen blijven, kosten jeugdzorg naar beneden, landbouwverkeer over de N269, voorzieningen in de kernen behouden.
18. Verschilpunten: Met HOI Werkt vooral op het ruimtelijk domein: regels rondom groen, regels, spuitvrije zones etc.. De VVD kijkt principieel anders aan tegen ondernemers en ondernemerschap. Met het CDA zijn de inhoudelijke verschillen beperkt/veel kleiner. Beide partijen hebben de wens dat de gemeente zelfstandig blijft. Wel wil de VVD op onderdelen samenwerken met Tilburg als dat de beste oplossing is voor bepaalde knelpunten. Verder verschilt hun benadering van de opvang van ontheemden, maar daar moet met een goed gesprek prima uit te komen zijn.
19. De VVD wil in het tweede gesprek ingaan op de verschillende scenario's in politiek-bestuurlijke samenwerking voor de komende vier jaar. Waarbij meerdere meerderheden mogelijk zijn. VVD wil dan vooral het accent leggen waarom een meerderheidscoalitie beter is dan een raadsbrede coalitie.
20. Tijdens de formatiefase wil de VVD geen tot ver achter de komma dichtgetimmerd akkoord. Ze willen daarbij ook vraagstukken betrekken die vooraf niet opportuun waren, maar wel om een oplossing vragen.

21. Voor de voortgang en om een goede sfeer en uitgangspunt te creëren adviseert de informateur de VVD sowieso een afzonderlijk twee fractie gesprek met het CDA en HOI Werkt aan te gaan. Voor de VVD speelt daarbij de vraag waarom het CDA raadsbreed beter vindt.

Woensdag 15 april 2026 tweede gesprek door informateur Tanja Klip en adviseur Frits Sloomans met HOI Werkt, Martijne van Dijk en Jelle van den Corput

1. HOI Werkt is voorstander om de gespreksverslagen openbaar te maken en als onderlegger toe te voegen aan het eindverslag.
2. Als toevoeging op het eerste verslag in hoofdlijnen de toevoeging dat HOI Werkt geen parallel proces voert en dit niet wenselijk vindt tijdens deze informatiefase en de komende formatiefase. Tijdens het gesprek wordt afgesproken dat HOI Werkt enkele schriftelijke opmerkingen op het verslag via de mail doet toekomen.
3. De keuze voor de bestuursvorm is voor HOI Werkt duidelijk, zoals dat in het verslag van het eerste gesprek is weergegeven. Een raadsbreed akkoord.
4. De informateur zegt dat de VVD graag een afzonderlijk gesprek wil met HOI Werkt en ook met het CDA. Om bijvoorbeeld over de verschillende opvattingen over de bestuursvorm te praten en het uitwisselen van voor- en nadelen. HOI Werkt is akkoord.
5. De informateur zegt contact te hebben met de griffier van de gemeente Velzen. Die heeft veel ervaring met raadsbrede akkoorden en over de do's en dont's. De griffier stelt dat dichttimmeren van een akkoord niet goed is, dat er juist afspraken moeten komen over de verschillen, de spelregels en hoe met elkaar samen te werken. In het advies komt naar voren dat het belangrijk is aandacht te hebben voor de rolvastheid en rolzuiverheid van de diverse bestuursorganen, het management en de ambtelijke organisatie.
6. Voor HOI Werkt is onderling vertrouwen belangrijk en een vereiste om een raadsbrede samenwerking te laten slagen. In dat verband wil zij in het toekomstig akkoord goed vastleggen waarover partijen het met elkaar eens en niet eens zijn. Over bepaalde onderwerpen worden dan afspraken gemaakt, andere onderwerpen worden niet afgekaderd.
7. De partij is voorstander van een open gesprek met de drie partijen over een raadsbrede samenwerking en te bepalen of dat de inzet moet worden voor de komende onderhandelingen. Deze aanpak voorkomt heen en weer pingpongen.
8. Een mogelijkheid om te zorgen dat raadsbrede samenwerking niet tot ineffectiviteit leidt, kan zijn te werken met een strategische, of lange termijn agenda
9. De partij attendeert nog op de gemeente Zwijndrecht waar de gemeente al sinds 2010 werkt op basis van raadsbrede akkoorden. Het kan handig zijn om met die gemeente eens ervaringen uit te wisselen. In het blad 'Het Raadslid' staat een interview met Fred Loos uit Zwijndrecht. Frits belooft Tanja een editie van het blad te sturen.
10. In het raadsbrede akkoord moet voor alle deelnemende partijen iets te halen zijn. Wat hebben partijen wel of niet binnengehaald en wat zijn voor hen essentiële partijstandpunten. Dat gevolg van de verkiezingsuitslag mag zichtbaar worden en is begrijpelijk. Het is goed dat partijen eigen standpunten kunnen behouden om de kleur op de wangen vast te houden.
11. HOI Werkt vraagt nadrukkelijk om een agenda voor de komende tweegesprekken. Door de informateur wordt toegezegd dat de agenda en doel van het gesprek tijdig voorafgaand aan het gesprek wordt gedeeld.
12. De partij begrijpt dat door de uitdaging met verschillende agenda's het informatieproces traag verloopt, maar is het ermee eens dat de zorgvuldigheid belangrijker is dan het tempo.
13. Er zijn nu volgens HOI Werkt nog geen onoverkomelijke belemmeringen. Verschillen zijn er altijd. Later in de formatiefase moeten we daarvoor zoeken naar gepaste oplossingen. Maatschappelijke problemen en verschillen oplossen door samenwerking en onderling vertrouwen.
14. HOI Werkt gaat voor een gestructureerde aanpak. Eerst het proces, dan de inhoud en daarna de bemensing/de wethouders. Als er over de inhoud overeenstemming wordt bereikt, is HOI Werkt ervan overtuigd dat ook de bemensing van het college goed moet komen.
15. Zij staan voor een sterk college die de komende zittingsperiode echt veel voor elkaar gaat krijgen.

16. HOI Werkt is in principe geen voorstander van parttime wethouders. Want zij stellen dat een wethouder al gauw 7 dagen per week werkt. Geen rekenkundige oplossing voor wethouders op basis van de verkiezingsuitslag. Het verschil kan tot uitdrukking komen in de portefeuilleverdeling, waarbij er wel affiniteit met de inhoud van de portefeuille moet zijn.
17. De presentatie van het informatieverslag hoeft voor HOI Werkt niet per se in een officiële raadsvergadering. Er ligt ook geen formeel mandaat. Dat kan heel goed op dezelfde leest als het duidingsdebat met discussie en debat. Eventueel onder voorzitterschap van de burgemeester. Waarbij dan ook een voorstel komt om het formatieproces in te luiden met het aanstellen van een formateur. HOI Werkt vindt dat we aan het lopende informatieproces niet meer gewicht moeten geven dan nodig is, maar vindt het wel cruciaal dat deze bijeenkomst openbaar is en daarmee voor iedereen toegankelijk. Hierover wil de partij tijdens het driefractie gesprek goede, definitieve afspraken maken. Light en transparant!
18. HOI Werkt maakt met de informateur de afspraak om meer te communiceren naar de achterban dan in eerste instantie is afgesproken. Meer openheid, maar wel in hoofdlijnen en zodanig dat wat wordt gecommuniceerd de volgende gesprekken niet in de problemen brengt. De informateur gaat er van uit dat HOI Werkt daar de juiste invulling aan weet te geven.
19. Tijdens het driefractie gesprek moet een definitieve klap worden gegeven op de openbaarheid van het eindverslag en de gespreksverslagen.

Vrijdag 17 april 2026 tweede gesprek door informateur Tanja Klip en adviseur Frits Sloomans met de VVD Wil Vennix en Rens Schapendonk

Door het bespreken van diverse scenario's en de vele herhalingen uit het eerste gesprek is deze verslaglegging kort en bondig op hoofdlijnen.

1. Deze week hadden VVD en CDA een gesprek over de persoonlijke verhoudingen. Dit was een open gesprek waarin alles is uitgesproken. Bepaalde gedragingen worden aangepast en afgesproken is direct contact op te nemen als er zaken spelen. De VVD voorziet een goede start voor de gesprekken met de twee fracties en vindt dat er sprake is van een relationeel, goede sfeer.
2. De VVD refereert voor het begrip 'raadsbreed' vaker aan de situatie in Hilvarenbeek in de jaren 2018-2022. De informateur benadrukt in het belang van de toekomst daar niet te stellig aan te blijven vasthouden, er zijn inmiddels ook nieuwe vormen van raadsbrede samenwerking ontwikkeld.
3. De VVD is van mening dat een traditionele coalitie meer uitzicht op een slagvaardige coalitie biedt.
4. De VVD vindt dat HOI Werkt de afgelopen vier jaar in hun ogen te weinig heeft samengewerkt. De inhoudelijke verschillen tussen VVD en HOI Werkt zijn aanzienlijk. Wil het tot een coalitie komen waar beide partijen in zitten, dan moeten die verschillen worden overbrugd. Om recht te doen aan de verkiezingsuitslag moet HOI Werkt dan bereid zijn tot serieuze aanpassingen aan het gevoerde beleid en gemaakte keuzes. In het tweegesprek zal de vraag op tafel komen of ze daar toe bereid zijn.
5. Ter informatie meldt de informateur dat HOI Werkt accepteert dat het elke andere partij vrij staat om op eigen wijze haar wethouders kandidaat te selecteren.
6. VVD stelt vast dat het CDA afgelopen periode weinig zichtbaar is geweest, ook niet na toetreding tot het college/de coalitie. Het was meer de lijn van HOI Werkt en college die de wethouder verdedigde. De fractie koos wel enkele keren een eigen lijn, tegen HOI Werkt en het college en samen optrekkend met de VVD.
7. HOI Werkt streeft principieel naar een andere relatie met het college dan de VVD. Dat komt uit het verleden met wethouders van buiten de gemeente. Er ontstaat dan een grotere afstand, met als gevolg minder slagkracht van het college.
8. De VVD spreekt nogmaals geen veto uit over een raadsbreed akkoord, maar heeft nog altijd een sterke voorkeur voor een meerderheidscoalitie. Realistisch gezien bepaalt de VVD dat niet alleen, aldus de partij.
9. Tegen een coalitievariant zonder de VVD is hun standpunt volmondig "Nee".

Maandag 20 april 2026 gesprekken door informateur Tanja Klip en adviseur Frits Slootmans met fracties VVD, Wil Vennix en Rens Schapendonk, HOI Werkt, Martijne van Dijk en Jelle van den Corput en CDA Cathy Noordergraaf en Jan van de Wouw

Voorafgaand aan het gesprek spreken we af om het verslag puntsgewijs te verwoorden. Achteraf hebben de informateur en Frits afgesproken om het verslag in algemene zin op hoofdlijnen te verwoorden. Met daarop het accent welke onderwerpen aan de orde komen en wat partijen daarover hebben gezegd. Dit op basis van de volgende vooraf verstrekte agenda als leidraad/rode draad.

Gespreksonderwerpen voor de gesprekken met twee fracties

1. Welkom en uitleg bedoeling van het gesprek.
2. Benoemen en toelichten van onuitgesproken zaken/kwesties uit de vorige bestuurs-, raadsperiode en hoe gaan jullie elkaar daarop vertrouwen geven voor de komende vier jaar?
3. Welke toekomstige samenwerkingen (bestuursvorm) zien jullie in diverse constellaties, waar gaat jullie voorkeur naar uit, waar liggen de kansen en wat zijn mogelijke valkuilen?
4. Wat zijn in hoofdlijnen (niet) inhoudelijke breekpunten?
5. Wat verder ter tafel komt.

De informateur en Frits hebben in tweede instantie, na afloop van het derde gesprek, afgesproken om van de gesprekken met twee fracties één totaalverslag te maken. Dit om heel veel herhalingen te voorkomen uit de afzonderlijke fractiegesprekken. Dat gaan we niet nog een keer in een verslag opnemen. Wetende dat de gespreksverslagen als onderligger bij het informatieverslag openbaar worden. Met het vertrouwen wat over en weer in de gesprekken inhoudelijk naar en over elkaar is gezegd en partijen daarmee met respect omgaan. Partijen weten wat er tijdens de twee fractiegesprekken is gezegd en daarom is het niet meer nodig om dat uitgebreid, zoals in de afzonderlijke gesprekken, in het verslag op te nemen. Daarop vertrouwen en vinden partijen elkaar. Daarom onderstaande wijze van verslaglegging in de vorm van een overall samenvatting.

In het totaalverslag staan de essenties van partijen in hoofdlijnen, slechts met enkele voorbeelden. Vermeld wordt wat partijen daarover hebben gezegd, niet in details. Details, ook over de inhoud, komen tijdens de formatiefase aan de orde. De hoofdlijn van de tweefractie gesprekken gaat over de mogelijkheden/kansen die er zijn voor samenwerking de komende vier jaar in Hilvarenbeek. Dit vooruitlopend op het uitgebreidere advies van de informateur over het informatieproces.

Tijdens de drie gevoerde gesprekken op 20 april met VVD en HOI Werkt, VVD en CDA en HOI Werkt en CDA hebben de partijen op basis van de gespreksagenda met elkaar gesproken. In de verslaglegging is dat onderverdeeld in de volgende zes hoofdthema's/hoofdonderwerpen:

1. (Onderling) vertrouwen;
  2. Welke bestuursvorm (soort coalitie) heeft de voorkeur;
  3. Het verleden bij de vorige coalities;
  4. Gevoelige onderwerpen (vrije kwesties);
  5. Enkele inhoudelijke zaken;
  6. Afsluiting informatiefase.
1. **(Onderling) vertrouwen:** Hierbij blikken de partijen terug op het verleden (vorige coalitie) en kijken ze vooruit op de toekomst om verbeteringen aan te brengen bij de zakelijke

verhoudingen. Want persoonlijk zijn de verhoudingen in orde. Er bestaat vertrouwen om zakelijke verschillen op te lossen. Onderwerpen en ongenoegen zijn tijdens de gesprekken met elkaar uitgewisseld en uitgesproken. Dat moet geen punt zijn, dat geldt voor iedereen. Partijen bespreken voorbeelden naar elkaar uit en tonen hiervoor begrip. Ook hebben ze uitgesproken dat ze in de nabije toekomst elkaar makkelijker moeten kunnen aanspreken op punten die spelen.

Partijen moeten zoveel mogelijk bij henzelf blijven en voorkomen dat ze uitspraken over andere partijen doen. In de verkiezingstijd was het wel zo dat partijen het onderscheid zochten om zich te profileren, dit in partijbelang.

Het CDA zegt dat in de periode 2022-2026 na een moeizame start er een goede samenwerking ontstond met HOI Werkt. Vooral na het toetreden tot de coalitie van het CDA waarbij met hun addendum werd ingestemd. HOI Werkt bevestigt dit.

Partijen zeggen over en weer dat verhoudingen beter zijn geworden. Belangrijk is dat raadsleden met hun eigen achterban inhoudelijk en over actuele zaken communiceren. Om te voorkomen dat er ruis ontstaat in fracties en fractieleden daar onjuist of verkeerd mee omgaan. Als dat gebeurt gaat het niet ten koste van een verkeerde beeldvorming.

De informateur geeft aan om een streep onder het verleden te zetten, wat is gebeurd te accepteren en elkaar aan te spreken als partijen afspraken hierover schenden.

2. **Welke bestuursvorm (soort coalitie) heeft de voorkeur:** Bij dit punt wisselen partijen hun standpunten uit over hun voorkeur voor een raadsbreed programma met drie partijen, een raadsbrede coalitie en over een traditionele meerderheidscoalitie. Alle partijen willen drie fulltime, kwalitatieve en daadkrachtige wethouders. Partijen geven elkaar de ruimte en het vertrouwen om op hun eigen wijze een wethouder te selecteren.

De VVD heeft een sterke voorkeur voor een traditionele meerderheidscoalitie met het CDA op basis van inhoudelijke overeenkomsten. Zo'n coalitie vindt de VVD slagvaardiger en daadkrachtig en doet recht aan de verkiezingsuitslag. Die uitslag geeft aan dat het anders moet. Wat voor hen zichtbaar moet zijn in de samenstelling van het college. In de wetenschap dat VVD en CDA een goed, oplossend gesprek hebben gehad over de persoonlijke verhoudingen, waarna er geen persoonlijke blokkades meer bestaan. De VVD spreekt geen veto uit over andere vormen van samenwerking. De VVD vindt wel dat de ideologische verschillen met HOI Werkt groot zijn.

Het CDA heeft een sterke voorkeur voor een raadsbrede coalitie, waarbij de verschillen tussen alle partijen (de zogenaamde vrije kwesties) moeten worden benoemd. In deze constellatie gaat het wat het CDA betreft voor partijen vooral over geven en nemen en elkaar gunnen wat voor een partij absoluut belangrijk is. Voor het CDA is samenwerking een belangrijke basis. Het CDA zegt dat als de keuze valt op een meerderheidscoalitie met de VVD zij eerst in overleg gaan met hun fractie. Het CDA zegt desgevraagd de voorkeur van de VVD voor het CDA te begrijpen, maar wenst eerst te onderzoeken of raadsbreed mogelijk is. Het CDA is zich wel bewust van de verkiezingsuitslag en dat zij de kleinste partij zijn.

HOI Werkt heeft een sterke voorkeur voor een raadsbrede samenwerking met drie partijen. Hun voorkeur is een brede samenwerking met drie partijen, waarbij het wel een belangrijke voorwaarde is dat alle partijen intrinsiek gemotiveerd zijn om raadsbreed samen te werken. Hun voorkeur is met drie partijen. HOI Werkt heeft in de fractiegesprekken hun nieuwe stijl

aangegeven bij een raadsbrede samenwerking. Daarbij geeft HOI Werkt aan dat het zomaar mogelijk kan zijn dat de partij niet in het college terecht komt. Hoewel HOI Werkt een voorkeur heeft voor een raadsbrede samenwerking is een traditionele meerderheidscoalitie ook een optie, waarbij de partij als tweede optie met de VVD mogelijkheden ziet. Evenals de andere partijen vindt HOI Werkt dat dit de komende vier jaar voor veel oppositie in de gemeenteraad zorgt. Dat vinden alle partijen niet wenselijk voor de Hilvarenbeekse samenleving. Één partij in de oppositie is een eenzame plek. Dat werkt niet gemakkelijk en is slecht voor de zakelijke en persoonlijke verhoudingen.

- 3. Het verleden bij de vorige coalities:** Tijdens de twee fractiegesprekken en zeker ook bij de individuele gesprekken ging het vaak over het verleden. Over de samenwerking met elkaar en over de ongelukkige (en natuurlijk ook gelukkige) omstandigheid dat HOI Werkt werd geconfronteerd met de absolute meerderheid en wat hun aanpak en werkwijze was. Ook over de manier waarop de colleges zich opstelden richting de gemeenteraad. Het college sondeerde naar de mening van de VVD en het CDA niet altijd wat de gemeenteraad/politiek van collegevoorstellen vond, waardoor, het mandaat van het college niet altijd zichtbaar was. HOI Werkt herkent dit niet.

Tijdens de gesprekken over het verleden speelde ook de manier waarop HOI Werkt hun wethouders selecteerde door externe mensen te selecteren. HOI Werkt zegt zelf dat ze altijd wilde/wenste, dat er raadsbreed werd gewerkt en dat zij nooit hun mening wilde opdringen. Daarbij rekening houdend met het gegeven dat de kiezer bij de verkiezingen duidelijk had gekozen. De uitwerking van het HOI Werkt verkiezingsprogramma in het samenlevingsakkoord en collegeprogramma was begrijpelijk en logisch zichtbaar aldus HOI Werkt.

Alle partijen hebben tijdens de gesprekken vanuit hun eigen idealisme hun opvattingen uit het verleden uitgebreid uitgesproken. Dat was nodig voor de toekomstige samenwerking. Zij vinden daarom nu dat ze het verleden meer moeten loslaten en zich vooral moeten richten op de toekomst.

- 4. Gevoelige onderwerpen (vrije kwesties):** Alle partijen vinden dat als er een raadsbrede samenwerking komt de partijen respect voor elkaar moeten hebben voor eigen, ideologische partijstandpunten. Hier komt steeds de 90 procent en 10 procent discussie terug. 90 Procent betreft in het algemeen veel overeenkomsten over de standpunten van de partijen. De 10 procent gaat over de verschillen. De partijen willen dat die verschillen bij een raadsbrede samenwerking goed worden besproken en vastgelegd.

Partijen zijn zich bewust dat er bij verschilpunten de ene keer twee partijen hetzelfde denken en een volgende keer twee andere partijen. Daarover mag tijdens de coalitieperiode geen misverstand ontstaan. Partijen leggen dit uit door te zeggen om kleur op de wangen te willen houden. Daarover moet volledige erkenning komen en respect ontstaan. Ook willen partijen hierover goede proces afspraken maken. Zodat op het moment dat een verschil manifest wordt, dit tijdens behandeling in de raad niet leidt tot frustratie en (onverwachte) tegenstem. Tenzij partijen nadrukkelijk hun standpunten hebben aangepast op basis wat ze eerder schriftelijk hebben vastgelegd.

Bij gevoelige onderwerpen geeft HOI Werkt aan dat er wat hen betreft voor alle partijen inhoudelijke punten (stokpaardjes) zijn waar de fractie tijdens de formatiefase op terug komt. Aansluitend daarop zegt de partij dat alle partijen stappen moeten zetten over netelige kwesties.

De VVD geeft aan dat de ontwikkelingen voor het buitengebied van Hilvarenbeek geen breekpunt is voor samenwerking met het CDA. VVD en CDA vinden de samenwerking met HOI Werkt over het buitengebied ver uit elkaar liggen, tegen een breekpunt aan. Dat is juist een gevolg van de verkiezingsuitslag.

Voor het CDA is de vluchtelingenwetgeving en wat daarmee samenhangt een punt om in de formatiefase over te praten. Waarbij de VVD aangeeft dat zij de spreidingswet akkoord vindt.

5. **Enkele inhoudelijke zaken:** Tijdens de gesprekken hebben we ook verkennend gesproken over inhoudelijke onderwerpen. Partijen hebben zich bij bepaalde onderwerpen nadrukkelijk uitgesproken. Zo is voor HOI Werkt uitgebreide consultatie en participatie met de samenleving erg belangrijk.

Het CDA wil vasthouden aan wet- en regelgeving en zeker geen overdreven participatie. Participatie wil het CDA vooraf inkaderen. HOI Werkt moet te uitgebreide participatie/volksraadpleging loslaten om het CDA tegemoet te komen. HOI Werkt wil dit per onderwerp beoordelen.

Bij de VVD is een aanpassing van de omgevingsvisie in relatie tot het buitengebied een belangrijk onderwerp. Zo zijn er veel meer onderwerpen genoemd waarover partijen hebben afgesproken om daar later tijdens de formatiefase op terug te komen en verder uit te werken.

Voor de komende vier jaar is de lange termijn agenda een belangrijk beleidsdocument mede in relatie tot de rolvastheid en rolzuiverheid van de diverse gemeentelijke gremia. In deze informatiefase gaat het er om of er bereidheid is om met elkaar verder te gaan in welke vorm dan ook. Die bereidheid is positief, zo blijkt uit de gesprekken. In welke vorm legt de informateur vast in haar eindverslag.

6. Afsluiting informatiefase

Woensdag 22 april vindt het afrondend gesprek plaats met alle fracties gezamenlijk. Dan kijken de fracties en de informateur vooruit wanneer we de presentatie van het informatieverlag doen. Voorlopig staat dat op 6 mei gepland. Daarover moeten we nog volledig overeenstemming krijgen.

Na de presentatie van het eindverslag door de informateur en de reactie daarop van de drie politieke fracties tijdens een openbare bijeenkomst, is het ook de bedoeling om aansluitend een formateur te benoemen. Daarover komen de drie partijen aansluitend aan de presentatie met een initiatiefvoorstel.

De bedoeling is om na de presentatie direct door te gaan met de formatiefase. De wijze waarop en hoe bespreken de drie fracties met de toekomstige formateur. Partijen zijn het al wel eens over een vaste volgorde. Eerst het proces, dan de inhoud, daarna de portefeuilleverdeling en als laatste de wethouders.

Woensdag 22 april 2026 gesprekken door informateur Tanja Klip en adviseur Frits Sloomans met fracties VVD, Wil Vennix en Rens Schapendonk, HOI Werkt, Martijne van Dijk en Jelle van den Corput en CDA Cathy Noordergraaf en Jan van de Wouw

De informateur opent het gesprek en zegt dat ze vandaag enkele onderwerpen wil bespreken, te weten: 1. Verslag van de twee fractiegesprekken van maandag 20 april 2026 en wat willen partijen aan elkaar nog vragen en 2. Wat is de 1^e en 2^e voorkeur voor een bestuursvorm.

1. Verslag en wat willen partijen nog aan elkaar vragen

De gemaakte opmerkingen en gevraagde aanpassingen over het verslag van 20 april zijn in dat betreffende verslag verwerkt en als zodanig akkoord bevonden.

2. Eerste en tweede voorkeur voor bestuursvorm

De VVD zegt na overleg met hun fractie op 21 april hierover het volgende:

- a. Te kiezen voor een meerderheidscoalitie met het CDA dat stabiel en slagvaardig is en recht doet aan de verkiezingsuitslag. De redenen hiervoor zijn:
  1. inhoudelijke overeenkomsten;
  2. heldere keuzes en doelstellingen;
  3. daadkrachtig en slagvaardig bestuur;
  4. kiezers hebben hiervoor een duidelijk signaal gegeven;
  5. bijstelling van beleid wordt gemakkelijker;
  6. een oppositie van 7 die ontstaat vindt de VVD democratisch door scherp op de inhoud te zijn;
  7. hoopt op een snelle en positieve reactie van het CDA.
- b. Als het CDA niet kiest voor een meerderheidscoalitie, dan kiest de VVD als tweede voorkeur voor een meerderheidscoalitie met HOI Werkt, omdat:
  1. voor de VVD raadsbreed teveel nadelen geeft;
  2. bij raadsbreed twee partijen te ver uit elkaar liggen en daardoor raadsbreed moeilijk haalbaar is;
  3. vreest dat bij raadsbreed partijen het niet altijd met elkaar eens zijn en dat op termijn voor problemen zorgt;
  4. iedereen moet bij raadsbreed te veel bewegen om vraagstukken te overbruggen;
  5. er bij raadsbreed sprake zal zijn van een waterig compromis;
  6. het VVD beleid bij raadsbreed te weinig tot zijn recht komt;
  7. bij raadsbreed teveel voortzetting van het beleid van 2022-2026 zal ontstaan.

Na de gevraagde schorsing door HOI Werkt spreekt deze fractie zich als volgt uit:

- a. Hoi Werkt heeft een voorkeur voor een zo'n breed mogelijke coalitie, dus raadsbreed in één van de mogelijke varianten;
- b. de fractie zet graag een volgende stap voor een bredere samenwerking. Dat vraagt een zorgvuldig proces en daardoor meer tijd. Eerst moet er volgens de partij stil worden gestaan bij de invulling van raadsbreed samenwerken: de 6 varianten die HOI Werkt eerder heeft aangegeven;
- c. zorgvuldigheid moet daarbij boven snelheid gaan;
- d. HOI Werkt kiest voor de vorm van raadsbreed die het beste past bij de inwoners en samenleving.
- e. HOI Werkt geeft aan dat het eigenlijk geen optie is om te kiezen voor iets anders dan brede samenwerking. De partij kan zich voorstellen dat een traditioneel meerderheidscollege van HOI Werkt met zowel CDA als VVD kan werken (met CDA kunnen ze dat al heel goed, zo blijkt uit de afgelopen jaren), maar dat als je 'zo breed mogelijk'

belangrijk vindt, je dan automatisch uitkomt bij een coalitie met VVD. Dat is echter een onmogelijke/onmenselijke positie voor een CDA in de oppositie met slechts twee zetels. VVD heeft zelf aangegeven hoe eenzaam het is geweest in de oppositie, dat zou je dan het CDA aandoen. Als ze moeten kiezen, en tegelijk trouw blijven aan hun overtuiging 'hoe breder hoe beter', dan is VVD de logische optie, maar dan in een vorm waarbij je ook recht doet aan de twee CDA-zetels.

Daarnaast geeft HOI Werkt aan dat ze het inhoudelijk ook goed met VVD kunnen vinden op veel punten, met als voorbeeld alles wat voorbij is gekomen in de commissie samenleving.

De motivatie voor HOI Werkt om te kiezen voor het verder onderzoeken in welke vorm zo breed mogelijk kan worden samengewerkt in deze gemeenteraad is:

- het voorkomt wipwap beleid;
- zo worden de inwoners het best vertegenwoordigd en wordt het beste recht gedaan aan de verkiezingsuitslag;
- zo staan we krachtiger als gemeente en zo sturen we ons college met een krachtig mandaat op pad in de regio;
- het komt de kwaliteit van onze besluiten ten goede;
- het is beter voor lange termijnbeleid.

Het CDA is zich bewust dat ze de kleinste partij zijn, maar ook een sleutelpositie heeft. Als eerste optie wil het CDA een raadsbrede samenwerking. De partij kan zich hierbij dan het beste profileren door een wethouder te leveren en volwaardig te kunnen meepraten in het te vormen college.

Het CDA zegt dat de partij qua inhoud dichterbij de VVD ligt. Het CDA zegt ook dat de samenwerking met HOI Werkt goed is geweest.

De tweede optie is nog niet nadrukkelijk binnen de partij besproken. Op verzoek van de VVD gaat het CDA uiterlijk 27 of 28 april uitsluitsel geven of de keuze van een meerderheidscoalitie met de VVD toch als eerste optie kan worden besproken. Daarover raadpleegt het CDA eerst hun fractie. Dat hebben ze tot nu toe nog niet gedaan, omdat dit zo met de informateur was afgesproken.

Het CDA heeft op 28 april het volgende aangegeven: Nadrukkelijk geeft het CDA aan dat het hun sterke voorkeur heeft om eerst te kijken of de mogelijkheid bestaat tot een raadsbreed programma met ruimte voor eigen invulling en een college dat bestaat uit 3 fulltime wethouders. Wij gaan dan uit van een wethouder van elke partij.

Echter, als het aankomt op een 2e keus, dan is dat voor het CDA de VVD die als winnaar uit de verkiezingen is gekomen onder andere vanuit de wens van onze inwoners om niet dezelfde koers voort te zetten. Of dit kans van slagen heeft, hangt samen met de ruimte die de VVD aan het CDA met 2 zetels geeft. Het CDA wil dan ook echt meedoen en hun punten terug zien in het coalitieakkoord.